

Vant strain

de Tudor Arghezi

comentariu prelucrare
Alexandra-Andreea STANESCU, Cls. a VI-a A
Scoala Generala nr. 3 „Nicolae Titulescu” Bucuresti
Mar. 2001

Tema

Poezia "Vant strain", care face parte din volumul "Hore" al lui Tudor Arghezi înfațisează un tablou de natura în care este protagonist vantul "personificat". Plin de miscare, acest element al naturii este privit dintr-o dubla perspectiva: de prieten si de dusman al omului. Accentul cade pe ipostaza de adversitate, de dusmanie a vantului, a carui forță surprinzătoare poetul o hiperbolizează.

Daca vantul este principala componenta a acestui tablou de natura, accentul cade pe latura nebanuita, dusmanoasa a acestuia. Vantul "strain" se arata ostil omului, forța lui dezlantuita zdruncina echilibrul naturii si înspaimantă. Poetul încearcă să zugrăvească această forță necunoscută, ascunsă a stihilor naturii, care rascolesc si amenința întreg universul. Chiar forma nearticulata a substantivului conține în ea aluzia la o ipostaza mai puțin cunoscuta omului, accentuata de epitetul "strain" pe care poetul o prezintă într-un tablou tumultuos.

Prima parte conturează imaginea prietenoasa a vantului integrată într-un tablou calm de natura campeneasca. Vantui "mic" si bland ("bun") este un prieten al omului, îl ajuta (epitetele personificatoare sunt sugestive). Caracterul benefic al acestuia îl surprinde poetului printr-o enumeratie de activitati din universul rural: "ma cruta", "Merge-ncet dupa caruta", "mana boii", si-i "dejugă la popas". Printr-o expresiva metafora poetul îl numeste considerandu-l copilul cel bun al taranului: "E copilul nostru bun". Ca un fiu ascultator, el îl ajuta pe țaran în muncile sale, însotind caruta, manand sau dejugand boii, sau în treburile gospodaresti: "Sufla-n foc si în cean". Toata această succesiune de imagini este o expresie a comuniunii omului cu natura, subliniata si de utilizarea adjectivului posesiv "nostru". El își arata firea calma si domoala sugerata prin epitetele ce caracterizează actiunile: "merge-ncet"; "Mană boii grei la pas". Acest fiu mai mic ("vantul nostru mic") este cuminte si înțelegator: "Vantui nostru mic mă cruță". Poetul se asociază si el acestei familii de tarani, iar vantul pare fratele său mai mic care-l înțelege si-l ajuta ("ma cruta") în treburile gospodaresti. Ritmul lent al miscarii caruțelor, al boilor, imaginea popasului si a ceanului pregatit pentru masa conturează un tablou cald, al înțelegerii si armoniei simple de la fara.

Partea a doua a poeziei pune în evidență cel de-al doilea termen al antitezei si ne

dezvaluie imaginea necunoscuta, ostila a vantului "celui adevarat". Printr-un dublu epitet poetul descrie trasaturile acestui personaj pe care-l simte strain si dusmanos: "Vantul cel adevarat / E strain si-nvierşunat." Nelinistit si nestatomic, nu-si gaseste locul si întregul univers nu pare suficient pentru a gazdui firea lui greu de stapanit, neîncătuşată.

O ampla enumeratie bazata pe repetitii surprinde întinsa lui arie de cuprindere pe care încearca sa o largeasca mereu printr-o cautare patimasa si înverşunata a vantului neobosit:

„N-are loc în ce sa-ncapa,/ Nici pe piscuri, nici în groapa,/ N-are de-ajuns pamant,/ Campul meu îi este stramt." Ostilitatea dintre vant si om este evidenta în ultimele versuri, în care forţa expansiva a vantului apare în contrast cu spaţiul redus la bucata mica de pamant a taranului. Aceasta forta neîncatusata care domina cu furie întreaga natura reiese si din comparatia "Ca o bucata de apa".

Portretul liric al vantului dusmanos este completat de alte trasaturi care îl arata singuratic, ne iubind oamenii, avand un temperament impulsiv si violent: "Pustnic si întărâtat." Caracterul potrivit al vantului "străin" este redat printr-o enumeratie de actiuni ostile si distrugatoare: "Plugul si l-a-ngenuncheat,/ Rupe, scurmă si sfărâmă,/ Umple cerul de ţărână". Actiunile enumerate exprima o crestere în intensitate a fortei sale distructive ("rupe, scurmă, sfărâmă"), care întunecă si rupe echilibrul initial al tabloului, prefigurand deznodamantul stihial din strofa urmatoare.

Adevarata dezlanţuire a fortei ostile a vantului este redata într-un tablou de sfarsit de lume, mareţ si terifiant în acelasi timp. Furia vantului este hiperbolizata printr-o aglomerare de verbe de miscare si printr-o ampla enumeratie sprijinita pe metafore, epitete si personificari. Elementele care cad prada furiei devastatoare a vantului fac parte din acelasi univers rural, prefigurat de ocupaţii traditionale: "hergheliile", "turmele", "taurii". Stihiile vantului par mii de herghelii, negre, alergand înnebunite.

Tabloul este plin de miscare: vantul zdruncină din temelii întreaga natura, rascoleste marile, provocand furtuni si inundatii ("Rascoleste marile, / Le varsă caldarile"), rătăceste turmele ("la-n varteje turmele / Si le pierde urmele") si pune pe fuga taurii nauciti de forţa lui ("In spinare, sa rastoarne / Taurii izbiti, în coarne"). Antiteza este accentuată de opozitia verbelor: "dejuga" - "înjuga" sau de contrastul dintre cele doua imagini: "Mână boii grei la pas" si "să răstoarne / Taurii izbiti în coarne".

Dar vantul devastator nu tulbură numai universul uman, provocandu-i mari pagube, ci zdruncina din temelii întreaga natura, creand imaginea unui adevarat tablou apocaliptic, înfiorător: "Pune zările pe fugă, / Prinde munţii si-i înjugă, / Cu padurile galbui / Alergand în hora lui." Este un vârtej uriaş, haotic, dezlănţuit, terifiant, care realizeaza un tablou vizual, întunecat, brazdat de fulgerele aurii date de padurile prinse într-o hora nebuna.

Dimensiunile ample, hiperbolizante ale tabloului sunt create si prin utilizarea substantivelor la plural: "turmele", "herghelii", "muntii", "padurile", "marile", dar si prin utilizarea unor hiperbole ("mână cu miile", "pune zarile pe fuga", "prinde muntii si-i înjugă") sau a unor constructii expresive hiperbolice: "Rascoleste marile, / Le varsă caldarile". E ca o lupta în care acest "strain" a vrut sa arate întregii naturi ca

este cel mai puternic, netemându-se de nimic. Imaginile vizuale sunt completate de imagini auditive, în ritmuri infernale, sumbre, sugerate de cele două metafore: "Navala de ropote, / Gloate-adânci de clopote".

În fața acestui tablou înspăimântător arătând o față străină, dușmănoasă a vântului, poetul amuțește, refuzând orice comuniune cu vântul "venetic"; nu-i poate închina nici macar un vers: "Vântului, noi, venetic/ Nu-i putem cânta nimic." Trecerea de la singular ("mă") la plural ("noi") subliniază integrarea afectivă a poetului în colectivitate.

Prin întreaga versificație, prin versul scurt (7/8 silabe), cu ritmul trohaic și rima pereche poetul realizează rezonanța tulburătoare a acestui tablou tumultuos de natură.

Opera lirică

Această poezie este o operă lirică în care autorul descrie un tablou tulburător prin imagini și semnificații, construit pe cele două ipostaze antitetice ale vântului. Dacă primul tablou este liniștit și armonios, cel de-al doilea este apocaliptic, devastator și terifiant. Starile sufletesti ale poetului cunosc și ele o evoluție în funcție de imaginile zăgrăvite: seninătate, liniște sufletească și încântare, apoi neliniște și teamă.

Atitudinea poetului de refuz a ipostazei dușmănoase a vântului este exprimată convingător în ultimele două versuri ale poeziei.